

I SLOBODA IZRAŽAVANJA

U periodu na koji se ovaj monitoring izveštaj odnosi, zabeleženo je više slučajeva koji ukazuju na moguće povrede slobode izražavanja.

1. Pretnje i pritisci

1.1. Izricanje prvostepene presude osuđenima za ubistvo francuskog državljanina Brisa Tatona, 25. januara 2011. godine u Višem sudu u Beogradu, prošlo je uz brojne incidente u kojima su huligani koji su došli u sudnicu pretili, vređali i fizički nasrtali na novinare. Mediji prenose da je lošom organizacijom u Palati pravde, presuda, umesto u najvećoj sudnici, izrečena u jednoj od manjih, u kojoj je bilo svega 45 mesta. Do prvih incidenata došlo je prilikom pokušaja huligana da na silu uđu u sudnicu u kojoj su se njihovim prijateljima izricale presude, a nastavljeni su i nasrtajima na novinare i snimatelje srpskih i francuskih televizija koji su uzimali izjave ispred beogradske Palate pravde. Veće incidente sprečili su pripadnici sudske straže i Interventne brigade policije.

Bris Taton napadnut je 17. septembra 2009. godine, na Obilićevom vencu u centru Beograda, uoči fudbalske utakmice beogradskog „Partizana“ i francuskog „Tuluza“, a preminuo je od posledica prebijanja, dvanaest dana kasnije. Prvostepenom presudom, petnaestorica navijača „Partizana“ osuđena su za njegovo ubistvo na ukupno 240 godina zatvora.

Zakonom o javnom informisanju propisano je da je javno informisanje slobodno i u interesu javnosti, te da niko ne sme da ograničava slobodu javnog informisanja nijednim načinom podesnim da ograniči slobodan protok ideja, informacija i mišljenja. Zakon posebno podvlači da niko ne sme da vrši bilo kakav fizički ili drugi pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, kao ni uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Zakon takođe izričito predviđa da u oblasti javnog informisanja, strana lica, pa tako u konkretnom slučaju i francuski novinari i snimatelji francuskih televizija, imaju ista prava kao i domaća lica. Inače, shodno odredbama Zakonika o krivičnom postupku, objavljivanje presude je uvek javno, pa su novinari imali pravo da mu prisustvuju.

1.2. Lazarevac, grad u kome se nalazi sedište Rudarskog basena „Kolubara“, preduzeća u sastavu državne „Elektroprivrede Srbije“, svakog utorka tokom emitovanja serijala istraživačkih emisija „Insajder“ na televiziji „B92“, bio je oblepljen plakatima uperenim protiv ove medijske kuće. „Insajder“ se u poslednjem serijalu bavio zloupotrebama u „Kolubari“.

Posle emitovanja treće epizode, Lazarevac je 15. februara bio oblepljen umrlicama za „B92“, na kojima su pojedinačno navođena imena odgovornog urednika „B92“ i autora i novinara „Insajdera“, kao ožalošćenih i organizatora sahrane, što su mnogi doživeli kao poziv na nasilje. Iz lokalne policije, za medije su izjavljivali da ne znaju ko stoji iza plakata. Nezavisno udruženje novinara Srbije ukazalo je da smrtovnica za „B92“ smatra otvorenom pretnjom uredniku „B92“ i autorima i novinarima „Insajdera“, te je pozvalo nadležne da hitno pronađu i kazne krivce. Inače, veliki broj umrlica i plakata s porukama usmerenim protiv „B92“, nalazi se pored same zgrade lokalne policije, što dovodi u pitanje njihove tvrdnje da ne znaju ko iza ovih akcija stoji. „Nema sumnje da su umrlice neuvijena pretnja novinarima, ali i upozorenje potencijalnim svedocima kako mogu proći ako javno progovore o zloupotrebama u Kolubari“, izjavila je potpredsednica NUNS-a, Jelka Jovanović. Predsednik Srbije, Boris Tadić, izjavio je da su za svaku osudu napadi i pretnje upućene autorima emisije „Insajder“ TV „B92“, te da će država stati na put svakom ko preti i pokušava da ugrožava bezbednost građana Srbije.

Prema Zakonu o javnom informisanju, javno informisanje je slobodno i u interesu javnosti, i kao takvo ne podleže cenzuri. Niko ne sme da ograničava slobodu javnog informisanja na bilo koji način podesan da ograniči slobodan protok ideja, informacija i mišljenja. Zakon izričito predviđa da niko ne sme da vrši bilo kakav pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, kao ni uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Objavljanje nečijeg imena na umrlici kakve su lepljene u Lazarevcu, može predstavljati ugrožavanje sigurnosti nekog lica pretnjom da će se napasti na njegov život ili telo. Za ugrožavanje sigurnosti lica koje obavljaju poslove od javnog značaja u oblasti informisanja, u vezi sa poslovima koje obavljaju, što su uslovi koji su u konkretnom slučaju ispunjeni u odnosu na urednike i novinare „B92“, Krivičnim zakonikom Republike Srbije zaprećena je kazna zatvorom u trajanju od jedne do osam godina. Do zaključenja ovog izveštaja, policija u Lazarevcu nije otkrila odgovorne za lepljenje smrtovnica za „B92“ u ovom gradu. Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) je u međuvremenu saopštilo da je njihovim predstavnicima i predstavnicima Odeljenja za medije Misije OEBSa koji su 17. februara zajedno posetili Lazarevac, zamenik komandira policije u Lazarevcu, Vladan Šišmić, izjavio da postoje jasne indicije o izvršiocima i najavio da će istraga biti okončana u narednih nekoliko dana. Kada do toga nije došlo, NUNS je uputio protest direktoru policije, Miloradu Veljoviću. Inače, u jedinom sličnom slučaju koji je imao sudski epilog, u Beogradu su, 2005. godine, tri lica kažnjena za prekršaj sa po 10 dana zatvora, a povodom lepljenja plakata kojima se, uz antisemitske parole, pozivalo na bojkot, takođe televizije „B92“.

1.3. Sa sednice Skupštine opštine Kula, 16. februara 2011. godine, fizički su izbačeni, a potom privедeni u policiju, novinari Niko Perković, dopisnik „Dnevnika“ i Dragan Jovanović iz TV Kula. Pored njih, izbačene su i novinarke dnevnih novina „Blic“, Ranka Ivanoska i

„Večernjih novosti“, Branka Baletić. Radnici privatne firme koji obezbeđuju opštinu, nasrnuli su na novinare, izguravši ih u hodnik uz pretnje i primenu fizičke sile. Prema tvrdnjama novinara Nike Perkovića, sve je započelo u skupštinskoj sali kada je predsednik opštine, Željko Kovač, rekao novinarima da napuste sednicu zbog toga što, navodno, ne poseduju važeće akreditacije. „Izvadio sam akreditaciju moje novinske kuće i dao sam je na uvid, na šta su mi rekli da ona ne važi i da za praćenje sednice moramo imati akreditacije koje je izdala opština. Nedugo potom, pojavilo se privatno obezbeđenje, koje je prišlo meni i kolegi s televizije. Počeli su da nas čupaju. Kada je uzavrela situaciju, sišla su dva odbornika koji su pokušali da nas odbrane, ali je sve bilo uzalud“, izjavio je Perković, koji tvrdi da već sedam godina prati skupštinske sednice, te da nikada sličnih problema nije imao. Nakon što je obezbeđenje izbacilo novinare, ispred vrata sale dočekala ih je patrola policije. Zamolili su ih da podu u policijsku stanicu, gde su im uzeli izjave povodom događaja. Dok su dvojica izbačenih novinara bila u policijskoj stanci, iz skupštinske sale izbačene su i novinarke „Blica“ i „Večernjih novosti“.

Zakonom o javnom informisanju propisano je da državni organi i organizacije, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća, kao i poslanici i odbornici, imaju obavezu da informacije o svome radu učine dostupnim za javnost i to pod jednakim uslovima za sve novinare i sva javna glasila. Po navodima koji su se mogli pročitati u medijima, suština sukoba skupštinske većine i medija u Kuli leži u Pravilniku o načinu i obezbeđivanju javnosti rada na sednicama Skupštine opštine Kula i radnih tela, koji je usvojen mesec dana ranije. Novinari Pravilnik smatraju krajnje restriktivnim, između ostalog i zbog toga što insistira na suvišnim formalnostima kod akreditacija. Valja istaći da je krajnje neprihvatljivo da se obaveza lokalne samouprave da informacije o svome radu učine dostupnim za javnost, opstroiše usvajanjem podzakonskih akata koji po svojoj suštini zapravo ograničavaju medijske slobode. Zakon o javnom informisanju, u članu 8, čak izričito propisuje da se nijedna njegova odredba ne može tumačiti i primeniti na način koji bi doveo do ukidanja nekog prava koje zakon garantuje ili do njegovog ograničavanja u većoj meri od one koja je propisana. U konkretnom slučaju, primena odredbe člana 10. Zakona o javnom informisanju, kojom je utvrđena obaveza lokalne samouprave da informacije o svome radu učine dostupnim za javnost, ograničava se donošenjem podzakonskih akata, konkretno Pravilnika o načinu i obezbeđivanju javnosti rada na sednicama Skupštine opštine Kula i radnih tela, i njegovim insistiranjem na formalnostima kod akreditacija, što je u suprotnosti sa članom 8. Zakona o javnom informisanju.

1.4. Dnevnik „Danas“ objavio je u ponедeljak 14. februara napad potpredsednice Muslimanskog omladinskog kluba, Aide Rašljanin, uz mnoštvo ličnih uvreda, diskvalifikacija i otvorenih pretnji, na Aidu Ćorović, predsednicu nevladine organizacije „Urban in“ iz Novog

Pazara, a povodom njenog teksta objavljenog ranije u istom listu, u kome je iznela kritiku politizacije prava na javno nošenje verskih obeležja i izrazila sumnje u spontanost kolektivnog opredeljivanja za nošenje hidžaba na tribinama Fakulteta za islamske studije u Novom Pazaru. Desetak dana kasnije, mediji su preneli da je MUP Srbije Aidi Ćorović odredio policijsku zaštitu na osnovu procene da je njena bezbednost ugrožena.

Tekst objavljen u „Danasu“ predstavlja jedan od najnižih ličnih napada na srpskoj medijskoj sceni u poslednje vreme i krajnje drastičan primer ugrožavanja slobode izražavanja. Doveo je do brojnih reakcija, uključujući i onu, predsednika Srbije, Borisa Tadića, koji je osudio napade na Aidu Ćorović i istakao da Srbija nikada nije bila i nikada neće biti zemlja šovinizma, nacionalne netrpeljivosti i govora mržnje. Poverenica za zaštitu ravnopravnosti, Nevena Petrušić, takođe je kvalifikovala tekst Muslimanskog omladinskog kluba Islamske zajednice iz Novog Pazara objavljen u dnevnom listu „Danas“, kao otvoreni govor mržnje. Ona je izjavila da rečenice u kojima se za Aidu Ćorović kaže da je „lice bez biografije“ isfrustrirano ličnim životnim neuspehom u samom vrhuncu klimaksa“, i gde se dovodi u vezu sa „masovnim streljanjima 'nepodobnih' građana muslimanske vere“, ne predstavljaju dijalog neistomišljenika, niti argumentovanu raspravu, već u krajnje diskriminatornom tonu ugrožavaju njen integritet i pozivaju na linč. Petrušićeva je ukazala da se takvim izjavama uvreda upućuje svim ženama, jer se koristi rodni stereotip prema kome su sve neudate žene isfrustrirane i neuspešne, a sve žene srednjih godina u „opasnom“ stanju zvanom klimaks. Ovakvoj oceni poverenice, praktično se nema šta dodati.

2. Sudski postupci

2.1. Biznismen Filip Cepter tužio je dnevni list „Kurir“ zbog tri objavljeni teksta o poslovanju njegovih firmi i traži odštetu od sto miliona dinara, preneo je ovaj list u broju od 26. januara. „Kurir“ tvrdi da je u tekstovima, objavljenim u decembru 2010. godine, objavio da skoro sve firme Filipa Ceptera, shodno izveštajima zvaničnih državnih organa, iz godine u godinu prave sve veći gubitak i smanjuju broj zaposlenih, te izneo sumnju da se novac na razne načine iznosi na račune Cepterovih firmi u inostranstvu, odnosno na of-šor destinacije. „Kurir“ je takođe objavio da su, po njihovim saznanjima, protiv firmi Filipa Ceptera podnete prijave za kršenje Zakona o poreskom postupku. Iz tog lista tvrde da njihovi novinari nisu mogli da dobiju Ceptera povodom tekstova koje su objavljivali, a da je Mirko Rašić, njegov zastupnik u Srbiji, kada je bio kontaktiran, novinarku psovao i vređao.

Sudska praksa u Srbiji tradicionalno ne gleda blagonaklono na milionske tužbene zahteve, te bi bilo krajnje neočekivano da tužilac u ovom sporu dobije i pedeset puta manji iznos, čak i

kada bi zahtev bio osnovan. Sa tog razloga se ovakve tužbe s punim pravom doživljavaju i kao sredstvo pritiska na medije. Ono što, međutim, objektivno predstavlja problem ovakvih sporova, jeste činjenica da se takse na odgovor na tužbu i advokatski honorari kojima se mediji nužno izlažu kada se suoče sa ovom vrstom pretnji, obračunavaju po vrednosti spora. Samo taksa za odgovor na tužbu u vrednosti od sto miliona dinara, po Zakonu o sudskim taksama, iznosila bi 48.750,00 dinara, a naknada advokatu za sastav odgovora, kao i za pristup na svako ročište, po zvaničnoj advokatskoj tarifi, iznosila bi 31.250,00 dinara, odnosno 32.500,00 dinara. Polazeći od teške finansijske situacije u kojoj se najveći broj medija u Srbiji nalazi, već sama opasnost izlaganja ovakvim troškovima, bez obzira na to da li je sam tužbeni zahtev osnovan ili ne, odnosno da li će troškovi kasnije moći da budu naplaćeni od tužioca, rezultira autocenzurom, uzdržavanjem od iole problematičnijih tekstova i medijskim konformizmom.

2.2. Osnovni sud u Pančevu osudio je Milanu Savić, direktorku, i Mariju Andrić, glavnu i odgovornu urednicu „Pančevac presa“, na po devet meseci zatvora, uslovno na dve godine, prenela je „Politika“ u broju od 15. januara. „Pančevac pres“ ranije je morao da promeni ime, Milana Savić prestala je da bude direktor, a novembra prošle godine list je prestao i da izlazi. Presuda Osnovnog suda u Pančevu izrečena je za krivično delo neovlašćene upotrebe tuđe firme.

Članom 233. Krivičnog zakonika Republike Srbije, propisano je krivično delo neovlašćena upotrebe tuđe firme, odnosno neovlašćena upotreba tuđeg poslovnog imena i druge posebne oznake robe ili usluga, kako se to delo zove od izmena Zakonika iz 2009. godine. „Pančevac pres“ je februara 2008. godine počela da izdaje grupa do tada novinara i drugih zaposlenih „Pančevca“, najčitanijeg lokalnog lista u Srbiji, nakon što nisu uspeli da na aukciji kupe ove novine u privatizaciji. Od februara do oktobra 2008. godine, kada je sud naložio promenu imena, „Pančevac pres“ je naslovom, izgledom, grafičkom opremom, nazivom stalnih rubrika, ličio na „Pančevac“, što je po nalaženju sudova, moglo dovesti do zabune na tržištu. Vlasnik „Pančevca“ podneo je tužbu zbog nelojalne konkurenциje, pa je „Pančevac pres“ posle devet meseci morao da promeni ime. Nakon što je počeo da gubi oglašivače i zapao u krizu, list se novembra prošle godine i ugasio. S druge strane, i „Pančevac“ je u ozbilnjnom problemu sa dugom nastalim povodom jemstva za kredit koji je podiglo drugo preduzeće u vlasništvu iste porodice, sa kojom je Agencija za privatizaciju privatizacioni ugovor u međuvremenu raskinula. Poslovanje medija pod istim ili sličnim spoljnim oznakama, bilo da je reč o imenu ili elementima grafičke opreme, u Srbiji nije retkost. Obično je do ovakvih slučajeva dolazilo usled preuzimanja medija sa kojima se delovi, ili čak i cele redakcije, nisu slagale, već su odlazile i pokretale konkurentski medij. Jedan od prvih slučajeva dogodio se još krajem devedesetih godina prošlog veka, kada je režim Slobodana Miloševića preuzeo Radio B92, a

redakcija na frekvenciji tadašnjeg Trećeg programa Studija B, pokrenula novi program pod nazivom B2-92. U drugim slučajevima, odbegle redakcije ili delovi redakcija su obično dodavale reč „nezavistan“ ili „novi“ nazivu medija iz kog su nastale. Slučaj „Pančevac pres“ je, međutim, prvi koji je dobio i krivično-pravni epilog, odnosno osudu na zatvorsku kaznu, koja je u ovom slučaju uslovna. Krivični zakonik neovlašćenu upotrebu tuđeg poslovnog imena i druge posebne oznake robe ili usluga definiše kao služenje tuđim poslovnim imenom, tuđim žigom ili tuđom drugom posebnom oznakom robe ili usluga, ili unošenjem pojedinih obeležja ovih oznaka u svoje poslovno ime, svoj žig ili u svoju drugu posebnu oznaku robe ili usluga, u nameri da se obmanu kupci ili korisnici usluga, a zaprečena kazna je novčana, ili zatvorska u trajanju do tri godine. Činjenica da je kazna u ovom slučaju izrečena, svedoči i o pojačanoj zaštiti prava intelektualne svojine u Srbiji.

2.3. Sredinom januara, mediji su preneli da je veče Višeg suda u Novom Sadu kojim je predsedavala sudija Stanimirka Lalović, obavezalo odgovornog urednika, odnosno osnivača „Karlovačkog lista“ iz Sremskih Karlovaca, da Savi Pavloviću iz Sremskih Karlovaca naknadi štetu na ime pretrpljenih duševnih bolova i narušene privatnosti u iznosu od ukupno 400.000 dinara, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u visini od 84.600 dinara. Postupak se vodio povodom teksta objavljenog u „Karlovačkom listu“ u broju iz aprila 2009. godine, a koji se ticao sukoba između potpredsednika skupštine opštine Sremski Karlovci i savetnika načelnika Južnobačkog okruga za finansije, Gorana Savića i radnika obezbeđenja, Sava Pavlovića. „Karlovački list“ je preneo da je do sukoba došlo 31. marta u sedištu Južnobačkog okruga u Novom Sadu, da je nakon istoga Pavlović priveden u policiju radi davanja izjave, a da je Savić zatražio medicinsku pomoć. „Karlovački list“ je preneo i Pavlovićevu izjavu datu drugim medijima, u kojoj on tvrdi da je cela priča iskonstruisana i da se protiv njega vodi kampanja zbog toga što je član Demokratske stranke Srbije (DSS). Tekst je bio opremljen fotografijom Save Pavlovića koju je redakcija imala u arhivi i dobila lično od Pavlovića, godinu dana ranije, kada je ovaj bio kandidat DSS na izborima.

Iz samog spornog teksta teško je videti iz kojih razloga je veče Višeg suda u Novom Sadu našlo da je u konkretnom slučaju povređena obaveza dužne novinarske pažnje, što je Zakonom o javnom informisanju predviđeni uslov da bi odgovorni urednik i osnivač javnog glasila odgovarali za naknadu štete. „Karlovački list“ je, po informacijama dostupnim autorima ovog izveštaja, preneo nesporne činjenice, te citirao izjavu predsednice Izvršnog odbora Demokratske stranke u Sremskim Karlovcima, kao stranke čiji je Savić član, kao i izjavu samog Pavlovića, koje su obe objavljene i u drugim medijima. Ono što je posebno nejasno je i nalaženje suda da je objavljivanje Pavlovićeve fotografije neovlašćeno. Naime, Zakonom o javnom informisanju predviđeno je da se fotografija ne može objaviti bez pristanka lica čiji lik sadrži, ako se pri objavljinjanju može zaključiti koje je to lice, ali Zakon

sadrži brojne izuzetke, a između ostalih i onaj, kojim je predviđeno da pristanak nije potreban ako je lice u konkretnom slučaju fotografiju koja sadrži zapis njegovog lika namenilo javnosti. Nalaženje Višeg suda u Novom Sadu da fotografija namenjena javnosti ne može da se koristi mimo povoda radi koga je namenjena javnosti (što bi trebalo da znači da je konkretna Pavlovićeva fotografija mogla da se koristi u svrhu njegovog predstavljanja kao kandidata na izborima, ali ne i u bilo koju drugu svrhu), predstavlja ograničenje slobode izražavanja koje nije predviđeno zakonom i koje bi, ako bi bilo prihvaćeno u praksi sudova, praktično obesmislilo medijske arhive i onemogućilo korišćenje fotografija iz medijskih arhiva, čak i kada su one nesumnjivo bile i jesu namenjene javnosti. Odluka Višeg suda u Novom Sadu je prvostepena i protiv nje je moguća žalba Apelacionom sudu u Novom Sadu.

2.4. Privredni sud u Leskovcu oglasio je odgovornim Radio difuzno preduzeće „EMA“ iz Bujanovca i Olivera Trajkovića, direktora, na novčanu kaznu u ukupnom iznosu od 250.000,00 dinara, a za privredni prestup iz člana 215. stav 1. tačka 7) i stav 2. Zakona o autorskom i srodnim pravima. Privredni sud je, naime, našao da Radio „EMA“ iz Leskovca tokom januara, februara, marta, aprila, maja, juna i jula 2010. godine, nije Organizaciji proizvođaču fonograma Srbije - OFPS dostavio spiskove emitovanih fonograma. Protiv ove presude izjavljena je žalba Privrednom apelacionom sudu u Beogradu.

U Srbiji se u ovom trenutku vodi više od stotinu postupaka za privredni prestup iz člana 215. stav 1. tačka 7) i stav 2. Zakona o autorskom i srodnim pravima, a protiv pravnih lica osnivača javnih glasila, radio i TV stanica, a zbog navodnog nedostavljanja, od strane stanica, Organizaciji proizvođaču fonograma Srbije - OFPS podataka o nazivu predmeta zaštite, učestalosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade koja se plaća prema tarifi. Sama obaveza dostavljanja podataka o nazivu predmeta zaštite, učestalosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade koja se prema tarifi plaća, utvrđena je članom 187. Zakona o autorskom i srodnim pravima. U čitavom nizu ovih slučajeva, pa tako i u slučaju Radija „EMA“, po mišljenju autora ovog izveštaja, ne radi se o nedostavljanju spiskova emitovanih fonograma, već o neosnovanom odbijanju OFPS-a da ove spiskove prima, što je sve posledica pravnog haosa koji je izazvao sam OFPS, tako što je doneo veći broj pravnih akata kojima na različiti način reguliše istu stvar, sadržaj spiskova i formu u kojoj se one dostavljaju. Osnivači javnih glasila, radio i TV stanica, na navedeni način dovode se u situaciju apsolutne pravne nesigurnosti. Naime, po članu 187. stav 5. Zakona o autorskom i srodnim pravima, OFPS može svojim opštim aktima da odredi način i formu u kojoj se dostavljaju popisi emitovanih fonograma. Ono što se dogodilo je da je OFPS u dva svoja opšta akta, i to u Tarifi naknada koju od korisnika naplaćuje OFPS, objavljenoj u „Službenom glasniku RS“, br. 94/2009 i u Pravilniku o prijavi emitovanih fonograma od strane emitera koji nikada nije objavljen u

Službenom glasniku, a može se naći na Internetu, na adresi: http://www.ofps.org.rs/fileadmin/user_upload/DOCS/1Pravilnik_o_prijavi_emitovanih_fonograma_od_strane_emitera.pdf, propisao različite načine i formu u kojoj se dostavljaju popisi emitovanih fonograma, što je rezultiralo arbitarnim prijavljivanjem za privredni prestup radio ili TV stanica koje ne postupaju po jednom od ta dva akta. Povrh svega, i Tarifa i Pravilnik, odstupaju od člana 187. stav 2. Zakona o autorskom i srodnim pravima, i to tako što nezakonito proširuju obim zahteva koji se stavljuju pred medije. Kažnjavanje pravnih lica, osnivača javnih glasila - radio i TV stanica, i odgovornih lica, njihovih direktora, za privredni prestup, u situaciji kada ne postoje jasni i nedvosmisleni opšti akti kojima se na jasan i nedvosmislen način utvrđuje njihova obaveza, nesumnjivo predstavlja neprihvatljivo mešanje javne vlasti u slobodu izražavanja zajemčenu Ustavom Republike Srbije i članom 10. ratifikovane Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.